

Ve dnech 14. – 16. září se na pražském Výstavišti v Holešovicích bude konat desátý jubilejní mezinárodní veletrh „Sběratel“, který se věnuje především filatelii a numismatice. Nechybí však na něm ani historické pohlednice, telefonní karty, minerály, drahé kameny a objekty dalších sběratelských oborů.

Když před deseti lety zorganizovala firma Progres Partners Advertising první ročník, žádná obdobná akce se pro sběratele v České republice nekonala. Přesto se premiéry v roce 1998 zúčastnilo 62 vystavovatelů a navštívilo ji na osm tisíc sběratelů.

Během deseti let veletrh prožil dobré i zlé. Sběratelé nežijí ve vzduchoprázdnu, a tak ročníky 2000 – 2002 ovlivnily události, které jsou všem ještě v živé paměti.

Nejdříve v roce 2000 se souběžně s veletrhem konalo v Praze zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky. Praha se stala vyliďněným městem. O rok později těsně před veletrhem se zřítily k zemi dvojčata v New Yorku. Sběratelé ze zámoří se báli do Prahy letět. A do třetice: V roce 2002 postihly měsíc před akcí Prahu nejhorší povodně za posledních pět set let. Výstaviště bylo pod vodou. Přesto všechno se veletrh vždy konal.

Každoročně na „Sběrateli“ přibývá počet vystavovatelů jak z České republiky, tak ze zahraničí. V roce 2006 to bylo celkem 214 vystavovatelů z 32 zemí.

z e m í .

A také rekordní návštěva za celou historii veletrhu – 13 655 návštěvníků, přičemž každý šestý byl ze zahraničí.

Nad veletrhem mají záštitu Česká pošta, Svaz českých filatelistů a Česká numismatická společnost. V každém sběratelském oboru je pro návštěvníky k dispozici bezplatná poradenská a znalecká služba.

Letos pořadatelé očekávají rekordní účast vystavovatelů a opět možná i návštěvníků. Již na jaře byly přihlášeny poštovní správy Německa, Švýcarska, OSN, Běloruska, Austrálie, Irsko, Slovenska či Kypru a filatelističtí obchodníci z většiny evropských států, ale také z Argentiny nebo Číny. Numismatici se mohou těšit na expozice kremnické a jablonecké mincovny, mincoven Rakouska, Kanady, Velké Británie a řady dalších zemí.

Ve dnech 14. – 16. září 2007 se Praha stane hlavním městem sběratelů.

Jubilejní razítko 10 let veletrhu Sběratel

Příležitostné razítko ke Dni OSN

Novinky z příprav veletrhu lze sledovat na webu www.sberatel.info. O bližší údaje k akci lze také požádat přímo pořadatele: Progres Partners Advertising, spol. s r.o., Opletalova 55, 110 00 Praha 1, tel.: 224 218 403, fax: 224 218 312, email: sberatel@ppa.cz

JUBILEJNÍ SETKÁNÍ SBĚRATELŮ
 10. mezinárodní veletrh poštovních známek, mincí, karet, minerálů a sběratelství
 Praha 14. - 16. září 2007

□ □ □ □ □ □

Příležitostná dopisnice bez vtištěné známky

Legion of Merit - Záslužná legie

Americké vojenské vyznamenání podle vzoru evropských záslužných řádů

Americká soustava civilních a vojenských vyznamenání se vyznačuje tím, že nezná rozlišení vyznamenání na řády a medaile. Vše jsou to medaile, i když jsou tvarově různorodé od hvězdic přes kříže a různé tvarované plakety až po nejčastější kruhové medaile. A všechna vyznamenání jsou jen o jednom stupni, tzn. že se nerozlišují žádné vyšší či nižší stupně či třídy. Je ovšem jasné, že vyznamenání mají svou vnitřní často velmi odlišnou společenskou hodnotu, která je zařazuje na určité místo v jejich hierarchii a podle toho také jejich nositel má svou osobní prestiž. Vůbec nejvyšším vyznamenáním USA je Prezidentská medaile svobody - Presidential Medal of Freedom a nejvyšším vojenským vyznamenáním je Medaile cti - Medal of Honor.

U nás bychom tato vyznamenání zařadili do vyšší kategorie, to je mezi řády, ne tak Američané. Itato nejvyšší vyznamenání označují jako medaile a snad zvláštěností je u těchto dvou vyznamenání, že se nosí na nákrční stuze, což podtrhuje jejich výjimečnost, zatím co ostatní vyznamenání jsou jen na stužkách náprsních.

A přesto existuje mezi americkými vojenskými vyznamenáními jedno, které je výjimkou v celé soustavě.

Již před vstupem Spojených států do dění 2. světové války, tj. před prosincem 1941, si uvědomovala státní exekutiva v čele s prezidentem Rooseveltem a spolu s ministerstvem války, že bude třeba určitého vyznamenání, které nebude určeno jen pro americké, ale i pro spojenecké vojáky. Samozřejmě válka projekt takového vyznamenání urychlila a již 20. července 1942 bylo vyznamenání zákonem č. 671 založeno.

Realizací byla pověřena Heraldická sekce při Generálním štábu armády, vedená významným americkým heraldikem a faleřistou Arthurem E. Du Bois. Odznak vyznamenání navrhl plk. T. Heard a předlohu vypracovala medailérka Katherine W. Laneová.

Vyznamenání nezapřelo inspiraci francouzskou Čestnou legií - jde o pětiramenný kříž bíle smaltovaný s červeným rámováním, mezi rameny je také věnec, zde navíc vyplněný zkříženými šípky. Středový medailon je na líci modře smaltovaný s 13 bílými hvězdičkami symbolizujícími první zakladatelské státy USA. Stuha americké Záslužné legie je purpurově červená či fialová s úzkými bílými okraji (stuha francouzské Čestné legie je naopak jasně červená). Pokud budeme srovnávat dále francouzskou legii s americkou, potom víme, že francouzská se dělí na 5 tříd - rytíř (původně legionář), důstojník, komandér, velkodůstojník a velkokřížník (toto dělení převzala celá řada evropských, mezi nimi i československých a českých, i mimoevropských řádů). Americká legie vynechává třídu nejvyšší a má tedy jen 4 třídy: legionář - Legionnaire, důstojník - Officer, komandér - Commander, vrchní komandér - Chief Commander. I forma adjustace vyznamenání je převzata u tří nižších tříd podle vzoru Čestné legie. Kříž legionáře o průměru 48 mm je zavěšen na prosté průvlečné náprsní stuze, důstojník

se odlišuje od předchozího tím, že na stuze je miniatura řádového odznaku, komandér - průměr 57 mm - je nošen na stuze nákrční a pouze první třída se odlišuje tím, že zde jde o zvětšenou připínací dekoraci bez jakékoliv stuhy o průměru 75 mm. Na archivním obrázku z r.1943 byla poprvé vyobrazena Záslužná legie ve všech svých třídách včetně služebních stužek - Service ribbons a klopových odznaků - Lapel buttons.

Důležitá jsou ustanovení statutu, která jasně říkají, komu může být Záslužná legie udělena. Tak 1. stupeň je určen jen hlavám států či nejvyšším představitelům spojeneckých armád. Mezi vyznamenányi proto nacházíme generalissima Čankajška, rumunského krále Michala I., ale i sovětského maršála G. Žukova. 2. stupeň byl určen pro velitele armád a náčelníky štábů a tak nacházíme mezi vyznamenányi pouze generály jako brazilského A. Bittencourta nebo známého polského generála Anderse a další účastníky 2. světové války. Mezi vyznamenányi najdeme k roku 1945 i našeho arm.gen. Ludvíka Svobodu. Vyjmenovávat nositele 3. stupně důstojníka by bylo nad možnosti tohoto článku, ale i zde je tento stupeň určen především pro generály a plukovníky a je také v současnosti často udělovaným vyznamenáním americkým spojencům. Konečně 4. stupeň - legionář nemá žádná omezení v postavení vojáka při vyznamenávání. Na tomto místě je nutno říci, že americký voják bez ohledu na hodnotu a postavení může být sice vyznamenán také Záslužnou legií, ale nikoliv určitým stupněm, nýbrž nejnižší třídou bez jakéhokoliv označení - tedy ani se nemůže označit za legionáře. Jako vždy však i zde došlo k určitému omylu. Za 2. světové války po vylodění spojenců v severní Africe obdržel americký velitel gen. Lemnitzer 60 kusů 3., tj. důstojnického stupně

k vyznamenání spojeneckých důstojníků. Vyznamenání zřejmě ještě nebylo dostatečně „zažito“ a došlo k tomu, že proti duchu stanov byli těmito důstojnickými kříži vyznamenáni američtí a nikoliv spojenečtí důstojníci. Když se dodatečně přišlo na tuto chybu, toto vyznamenání se velkoryse ponechalo i Američanům a těchto 60 mužů bylo jedinou výjimkou, kdy příslušník US armády obdržel vyšší řádovou třídu Záslužné legie.

Je pochopitelné, že za svou šedesátiletou historii prodělala i americká Záslužná legie určité výrobní úpravy a jistě by se daly vysledovat určité typy, např. 1. vydání mělo i na rubu smaltovaná ramena kříže, zatímco dnes je rub nesmaltovaný. Ovšem základní vzhled tohoto vyznamenání zůstal zachován tak, jak jej jeho tvůrci uvedli v život. Pro amerického vojáka patří Záslužná legie stále mezi vysoká vyznamenání a dnes zaujímá sedmou příčku ve významové hierarchii amerických medailí. Pro důstojníky spolupracujících armád jde o prestižní ohodnocení řádového charakteru.

J. L. Hrdý

